

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Т.Д. Федірчик, А.В.Шульга, К.Д.Шевчук

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до вивчення курсу
*«Методологія та методика
науково-педагогічних досліджень»*

Чернівці - 2021

УДК 378.091.322:001.891(075.8).
ББК 74.58я73

*Друкується за ухвалою Вченої ради
факультету педагогіки, психології та соціальної роботи
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)*

Рецензенти:

Т.О. Атрощенко – доктор педагогічних наук,
доцент кафедри Мукачевського
педагогічного університету;

О.П. Цюняк – доктор педагогічних наук,
професор кафедри Прикарпатського
національного університету імені Василя
Стефаніка

***Федірчик Т.Д., Шульга А.В., Шевчук К.Д. (2021) Методичні
рекомендації до вивчення курсу «Методологія та методика
науково-педагогічних досліджень». Чернівці: РОДОВІД, 2021.
56 с.***

У методичних рекомендаціях, з урахуванням сучасних вимог, викладені основні питання організації та проведення наукових досліджень у галузі педагогіки та методики початкової освіти; розкрито особливості підготовки та написання магістерської роботи як кваліфікаційного дослідження здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти педагогічних спеціальностей.

У виданні подані навчально-методичні матеріали до курсу «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень».

Зміст представлений у методичних рекомендаціях, спрямований на студентів магістратури, аспірантів, викладачів закладів вищої освіти.

**УДК 378.091.322:001.891(075.8).
ББК 74.58я73**

© Тетяна Федірчик, Альона Шульга,
Кристина Шевчук, 2021

ВСТУП

Розвиток сучасної системи вищої освіти неможливий без проведення науково-дослідницької роботи в академічному середовищі. Згідно Закону України «Про вищу освіту» здобуття нових наукових знань визначає інноваційність вищої освіти та базується на проведенні наукових досліджень у різних сферах. До такої діяльності у системі вищої освіти залучаються як викладачі, так і здобувачі різних освітніх рівнів, що сприяє формуванню конкурентоспроможних фахівців, готових до вирішення актуальних завдань як теоретичного, так і практичного змісту.

Здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачає залучення студентів до науково-пошукової роботи у процесі написання кваліфікаційних робіт та виконанням практичних завдань творчо-дослідницького характеру, що пов'язані із розв'язанням складних завдань галузі.

Успішному формуванню дослідницько-педагогічних компетентностей майбутніх фахівців початкової освіти сприяє вивчення ними навчальної дисципліни «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень».

Представлені Методичні рекомендації до вивчення курсу «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень» розкривають особливості організації та проведення освітнього процесу для формування студентів знань про систему науково-дослідницької роботи у вищій школі, сутність та рівні методології педагогічної науки, методи та методіку дослідження педагогічних явищ та процесів.

Методичне видання спрямовує студентів у процесі засвоєння навчального матеріалу для підготовки до планування, організації, виконання та аналізу результатів науково-дослідницької роботи на обрану тему, дотримуючись нормативних вимог та академічної доброчесності.

Мета презентованого видання – розкрити методичні особливості організації вивчення студентами теоретичного матеріалу курсу та виконання ними різних видів практичних завдань та самостійної роботи як основи підготовки до здійснення науково-пошукової діяльності у процесі написання магістерської роботи та реалізації дослідницько-педагогічної діяльності у школі.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень» є: формування компетенцій здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо здатності здійснювати науково-педагогічні дослідження на основі знання методології педагогічної науки та уміння реалізовувати методику наукових досліджень з використанням теоретичних та емпіричних науково-педагогічних методів у процесі написання магістерської роботи та проведення дослідницької роботи в педагогічній діяльності.

Навчальна дисципліна «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень» спрямована на забезпечення:

- *загальних та спеціальних (фахових компетенцій)*

ОПП:

ЗК-1, ЗК-3, ЗК-5, СК-1, СК-2, СК-6;

- *програмних результатів навчання:*

ПР-02, ПР-04, ПР-09, ПР-10

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень» студенти повинні

- *знати:*

- сутність та систему науково-дослідницької діяльності студентів ЗВО;
- методологію наукового дослідження (фундаментальну (філософську), загальнонаукову та часткову методологію);
- основні види та сутність науково-педагогічних методів дослідження;
- методику та організацію проведення науково-педагогічних досліджень;
- основні вимоги нормативно-методичних документів щодо наукових робіт здобувачів освіти другого (магістерського) рівні ВО.

- особливості підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів;
- принципи академічної доброчесності та шляхи її дотримання;

- **уміти:**

- здійснювати аналіз, синтез, пошук й обробку наукової інформації з різних джерел і застосовувати її для вирішення конкретних дослідницьких завдань, а також використовувати інформаційні та комунікаційні технології для проведення досліджень прикладного характеру в галузі педагогіки та методики початкової освіти; вибирати тему наукового дослідження (магістерської роботи);
- складати бібліографію нормативних джерел, наукової та методичної літератури до обраної теми та здійснювати її аналіз;
- складати план-проспект дослідження;
- визначати науковий апарат дослідження (об'єкт та предмет дослідження, мету та завдання дослідження);
- обирати необхідні педагогічні методи та їх застосовувати;
- проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі початкової освіти в широких мультидисциплінарних контекстах;
- розробляти методику дослідження;
- реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти;
- збирати фактичний матеріал та обробляти результати дослідження;
- формулювати психолого-педагогічні висновки дослідження; оформляти та презентувати результати досліджень академічною українською та, за потреби, іноземною мовами в усній і письмовій формі;
- дотримуватися академічної доброчесності та вимог законодавства щодо охорони авторського права.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень»

3.1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	СРС	Індивід. робота	
Денна	5	9	4	120	15	-	30	-	75		залік
Заочна	5	9	4	120	10	-	-	-	110		залік

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	вс ьо го го д.	у тому числі					всьо го год.	у тому числі						
		л е к. к.	с е м. м.	л а б. б.	і н д. д.	С Р С С		л е к. к.	с е м. м.	л а б. б.	і н д. д.	С Р С С		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи наукових досліджень у ЗВО»														
<i>Тема 1. Наука як сфера людської діяльності. Специфіка науково- дослідницької діяльності у ЗВО</i>	16	2	4	-	-	10	11	1	-	-	-	10		

<i>Тема 2. Психологічні основи наукової творчості. Академічна добросесність дослідника.</i>	16	2	4	-	-	10	11	1	-	-	-	10
<i>Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень</i>	18	4	4	-	-	10	12	2	-	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	50	6	12			30	34	4	-	-	-	30
Змістовий модуль 2. «Система роботи студента-магістранта над науковим дослідженням у галузі педагогіки»												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Тема 4. Робота над підготовкою публікацій, рефератів і доповідей</i>	14	2	4	-	-	10	16	1	-	-	-	15
<i>Тема 5. Організація і проведення педагогічних досліджень</i>	13	1	4	-	-	10	16	1	-	-	-	15
<i>Тема 6. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження студентів у ЗВО</i>	13	1	4	-	-	10	16	1	-	-	-	15
<i>Тема 7. Вимоги до змісту і структури магістерської роботи</i>	14	1	2	-	-	5	16	1	-	-	-	15

<i>Тема 8. Оформлення магістерської роботи</i>	14	1	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
<i>Тема 9. Порядок захисту магістерської роботи</i>	14	1	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	70	9	18	-	-	45	86	6	-	-	-	80
<i>Всього годин</i>	120	15	30	-	-	75	120	10	-	-	-	110

**3.2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМИ
навчальної дисципліни
«Методологія та методика науково-педагогічних
досліджень»**

Тема 1

**НАУКА ЯК СФЕРА ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
СПЕЦИФІКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ЗВО**

План

1. Поняття про науку та наукознавство.
2. Науково-дослідницька діяльність студентів ЗВО: сутність та види.
3. Підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів у ЗВО.
4. Наукова школа: критерії формування та роль у розвитку науки.

Тема 2

**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ.
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ДОСЛІДНИКА**

План

1. Особливості та організація науково-творчої діяльності.
2. Академічна доброчесність дослідника: сутність, принципи та значення для якості результатів дослідження.
3. Наукова комунікація: сутність та основні вимоги до наукового мовлення.
4. Особливості ділового спілкування, листування, розмови по телефону.
5. Робочий день та робоче місце науковця. Роль оргтехніки та технічних засобів для якості організації та результатів наукової діяльності.
6. Особистий архів (бібліотека) здобувача вищої освіти як дослідника.

Тема 3

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

План

1. Методологія науково-педагогічного дослідження: сутність та значення.
2. Види та рівні методології:
 - 2.1. Фундаментальна або філософська методологія.
 - 2.2. Загальнонаукова методологія.
 - 2.3. Часткова (конкретно наукова) методологія.
3. Наукові підходи аналізу педагогічних процесів як основа методології педагогічної науки.
4. Методи і методика науково-педагогічного дослідження.
 - 4.1. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень.
 - 4.2. Методика дослідження: сутність та розробка.
5. Застосування логічних законів і правил у наукових дослідженнях.

Тема 4
**РОБОТА НАД ПІДГОТОВКОЮ ПУБЛІКАЦІЙ,
РЕФЕРАТИВ І ДОПОВІДЕЙ**

План

1. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
2. Мінімальна кількість та обсяг публікацій здобувача.
3. Наукова монографія.
4. Основні вимоги до наукових статей.
5. Особливості підготовки тез наукової конференції.
6. Методика підготовки та оформлення публікації.
7. Техніка написання тексту.
8. Реферат: сутність та основні вимоги до написання.
9. Основні вимоги до підготовки повідомлень про результати наукових досліджень.

Тема 5
**ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

План

1. Етапи педагогічного дослідження.
2. Розробка програми дослідження.
3. Характеристика окремих видів дослідження:
 - 3.1. Спостереження.
 - 3.2. Опитування.

- 3.3. Експеримент.
4. Формування вибіркової сукупності.
5. Підготовка даних до обробки. Методика обробки отриманої інформації.
 - 5.1. Способи обробки наукової інформації.
 - 5.2. Використання критеріїв визначення якості дослідження (критерій Стьюдента).
 - 5.3. Аналіз та інтерпретація одержаних даних.
6. Форма звітності про педагогічне дослідження.

Тема 6

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА ЯК КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТІВ У ЗВО

План

1. Магістерська робота: загальна характеристика та значення для формування компетенцій майбутнього фахівця.
2. Етапи виконання магістерської роботи у процесі фахової підготовки студентів:
 - 2.1. Підготовчий етап роботи над магістерською роботою.
 - 2.2. Робота над текстом магістерської роботи.
 - 2.3. Заключний етап роботи над магістерським дослідженням.

Тема 7

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ І СТРУКТУРИ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

План

1. Загальні вимоги до магістерської роботи.
2. Структура магістерської роботи.
3. Зміст наукового дослідження.
4. Вимоги до основних компонентів:
 - 4.1. Актуальність дослідження.
 - 4.2. Мета та задачі дослідження.
 - 4.3. Об'єкт і предмет дослідження.
 - 4.4. Наукова новизна одержаних результатів.
 - 4.5. Практичне значення отриманих результатів.
 - 4.6. Апробація результатів дослідження.

- 4.7. Основна частина магістерської роботи.
- 4.8. Висновки.
- 4.9. Список використаних джерел.
- 4.10. Додатки.

Тема 8

ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

План

1. Академічний стиль викладу матеріалів магістерської роботи.
2. Загальні вимоги до оформлення магістерської роботи.
3. Нумерування сторінок.
4. Подання текстового матеріалу.
5. Посилання на джерела.
6. Ілюстрації. Таблиці. Формули.
7. Складання списку використаних джерел.
8. Оформлення додатків магістерської роботи.

Тема 9

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

План

1. Підготовка до захисту магістерської роботи.
2. Основні вимоги до виступу.
3. Підготовка презентації за результатами дослідження.
4. Рецензування магістерської роботи.
5. Процедура прилюдного захисту магістерської роботи.

3.3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
з навчальної дисципліни
«Методологія та методика науково-педагогічних
досліджень»

Назва теми	Завдання для самостійної роботи студентів	Кількість годин	
		Денна / Заочна форма навчання	
<p><i>Тема 1.</i> Наука як сфера людської діяльності. Специфіка науково-дослідницької діяльності у ЗВО</p>	<p>1. Складання термінологічного словника з теми. 2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми. 3. Створення переліку основних вимог до науково-педагогічних робіт студентів. 4. Індивідуальна науково-дослідна робота (за вибором студента): <i>Проаналізувавши загальні вимоги до різних видів наукових робіт студентів, скласти порівняльну таблицю «Система науково-дослідницької роботи у ЗВО»</i></p>	10	10
<p><i>Тема 2.</i> Психологія і технологія наукової творчості. Академічна доброчесність дослідника</p>	<p>1. Складання термінологічного словника з теми. 2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми. 3. Письмовий опис робочого місця науковця. 4. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента): - <i>Підібрати різні форми</i></p>	10	10

	<p><i>звертання, прохання тощо, які використовуються при діловому листуванні.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Написати реферат з теми «Роль особистісних якостей науковця у ефективності проведення дослідження».</i> - <i>Виконати реферати на запропоновані теми:</i> <p><i>«Наукові дослідження студентів педагогічних ЗВО та їх значення для майбутньої професії».</i></p>		
<p>Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання термінологічного словника з теми. 2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми. 3. Планування етапів педагогічного експерименту з теми (на вибір). 4. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента): <i>Складіть таблицю «Порівняльний аналіз методів науково-педагогічних досліджень».</i> 	10	10
<p>Тема 4. Робота над підготовкою публікацій, рефератів і доповідей</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання термінологічного словника з теми. 2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми. 3. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента): <ul style="list-style-type: none"> - <i>Написання матеріалів (тез)</i> 	10	15

	<i>до студентської конференції . - Написання статті з теми магістерського дослідження до наукового збірника.</i>		
Тема 5. Організація та проведення педагогічних досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання термінологічного словника з теми. 2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми. 3. Вибір теми дослідження і складання словника наукових понять даної проблеми. 4. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента): <ul style="list-style-type: none"> - Скласти програму магістерського дослідження (тема на вибір). - Здійснити аналіз науково-методичної літератури до обраної теми магістерського дослідження. 	10	15
Тема 6. Магістерська робота як кваліфікаційн е дослідження студентів у ЗВО	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання термінологічного словника з теми. 2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми. 3. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента): <ul style="list-style-type: none"> Складання алгоритму роботи над магістерським дослідженням. 	10	15
Тема 7. Вимоги до	1. Складання термінологічного словника з	5	15

<p>змісту і структури магістерської роботи</p>	<p>теми.</p> <p>2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми.</p> <p>3. Визначення наукового апарату з теми магістерської роботи.</p> <p>4. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготувати реферати на запропоновані теми: «Магістерська робота як один з видів педагогічного дослідження, вимоги до виконання». 		
<p>Тема 8. Оформлення магістерської роботи</p>	<p>1. Складання термінологічного словника з теми магістерської роботи.</p> <p>2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми.</p> <p>3. Складання переліку джерел до заданої теми.</p> <p>4. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Підготувати реферативне повідомлення з теми: <ul style="list-style-type: none"> - «Надхнення у науковому і творчому процесі» - «Що відноситься до джерел наукових досліджень? Їх класифікація» ➤ Написати реферати на запропоновані теми: 	5	10

	<ul style="list-style-type: none"> - «Способи опрацювання літературних джерел у процесі наукового дослідження» - «Значення якості інформації в наукових дослідженнях» - «Види інформації та методика оволодіння нею в процесі дослідження» 		
<p><i>Тема 9.</i> Порядок захисту магістерської роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання термінологічного словника з теми. 2. Конспектування та анотування опрацьованих джерел інформації з теми. 3. Запис зразка орієнтовного виступу студента як захисту виконаного наукового дослідження. 4. Складання макету наочності до теми дослідження. 5. Індивідуальна дослідницька робота (за вибором студента): <ul style="list-style-type: none"> - Підготувати реферативне повідомлення на тему: «Роль захисту результатів наукового дослідження в оцінці ефективності його здійснення» 	5	10
ВСЬОГО ГОДИН		75	110

3.4. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ) з навчальної дисципліни «Методологія та методика науково-педагогічних х досліджень»

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень» кожному студенту надається можливість виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) – наукового проекту.

Науковий проект являє собою ***план-проспект магістерського дослідження (на тему, обрану магістрантом).***

Вимоги до наукового проекту:

1. Мультимедійна презентація на 10-15 слайдів за темою магістерської роботи:
 - *титульна сторінка (тема, виконавець, керівник);*
 - *актуальність дослідження;*
 - *стан дослідження проблеми;*
 - *мета та завдання дослідження;*
 - *об'єкт та предмет дослідження;*
 - *науково-педагогічні методи дослідження;*
 - *структура магістерської роботи;*
 - *стислий аналіз за результатами кожного розділу.*
2. Згідно вимог до оформлення розроблені такі складові магістерської роботи:
 - титульна сторінка;
 - зміст (структура магістерської роботи);
 - вступ (включає актуальність дослідження, стан дослідження проблеми, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, методи дослідження);
 - список використаних джерел.

3.5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ з навчальної дисципліни «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень»

У процесі вивчення навчальної «Методологія та методика наукових досліджень» використовуються наступні **методи навчання студентів:**

1. Методи формування професійної компетентності студентів:

- пояснення;
- розповідь;
- бесіда;
- дискусія;
- візуалізація;
- демонстрація;
- ілюстрація.

2. Методи формування практичних умінь та навичок:

- складання термінологічного словника;
- розв'язування педагогічних задач;
- розробка таблиць та схем;
- виконання практичних завдань;
- складання опорного конспекту;
- аналіз результатів наукових робіт студентів;
- розробка та захист мультимедійних презентацій;
- аналіз періодичної педагогічної преси.

3.6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ з навчальної дисципліни «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень»

1. Мультимедійні презентації до лекцій.
2. Таблиці, схеми.
3. Дидактичний матеріал для семінарських занять:
 - бланки тестів;

- індивідуальні картки.
- 4. Статті з педагогічної періодичної преси.
- 5. Зразки виконаних магістерських робіт.

3.7 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ з навчальної дисципліни «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень»

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методи педагогічних досліджень» використовуються наступні **методи контролю навчальних досягнень студентів:**

- фронтальне опитування;
- індивідуальне опитування;
- експрес-опитування;
- тестування;
- термінологічний диктант;
- доповідь;
- захист індивідуальних науково-дослідних завдань;
- письмові роботи;
- модульні контрольні роботи.

3.8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ з навчальної дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень»

<i>Поточне тестування та самостійна робота</i>									Залік	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40 балів	100 балів
7	7	7	7	7	7	8	8	8		
21 балів			39 балів							
60 балів										

3.9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	<i>зараховано</i>
Добре	B (80-89)	
	C (70-79)	
Задовільно	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незадовільно	FХ (35-49)	<i>не зараховано з можливістю повторного складання</i>
	F (1-34)	<i>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

з навчальної дисципліни

«Методологія та методика науково-педагогічних досліджень»

Мінімальна кількість балів для зарахування заліку – 60. Набравши 60 балів при поточному контролі, студенту може бути зарахований залік, який відповідає рівню **D, E («3» – задовільно)** у системі **ECTS**. Для отримання оцінки вищого рівня студент складає залік.

За умови отримання **менше 35 балів** за весь курс, студент не допускається до складання заліку.

Оцінка		К-ть балів	Критерії рівня навчальних досягнень
«А»	«зараховано»	90-100	Студент глибоко і всебічно знає зміст курсу, логічно мислить, висловлює власну точку зору, вільно використовує набуті теоретичні знання методології та методики наукового дослідження при аналізі, плануванні, виборі методів; пов'язує програмовий матеріал із власною темою наукового дослідження, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок щодо організації та здійснення наукового пошуку для написання магістерської роботи.
«В», «С»	«зараховано»	70-89	Студент добре знає навчальний матеріал курсу; добре засвоїв практичні навички щодо аналізу, планування, вибору методів наукового дослідження; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші наукові феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу; загалом вірно організовує науковий пошук з теми магістерської роботи.
«D», «E»	«зараховано»	50-69	Студент в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає; плує поняття, невпевнено почуватися, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із власною темою магістерського дослідження.
«FX»	«незараховано» з можливістю перескладання	35-49	Студент не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає навчальний матеріал, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів; часто із запізненням виконував практичні завдання.
«F»	«незараховано» з обов'язковим повним курсом	0-34	Студент не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє; часто пропускав лекції та практичні заняття; рідко, або зовсім не виконував практичних завдань.

Виконавши *додаткові види роботи (ІНДЗ)* та набравши не менше **30 балів** за них, студент *може скласти залік автоматично.*

Умови зарахування результатів неформальної освіти:

Студент, згідно Положення ЧНУ «Про неформальну освіту» може отримати додаткові бали, або бути звільненим від окремих

видів роботи з окремих тем, якщо у нього наявні сертифікати про неформальну освіту з проблем, які вивчаються на дисципліні «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень».

Також, як виконані види роботи з відповідних тем зараховуються студенту бали за наукові публікації у матеріалах науково-практичних конференцій та фахових чи апробаційних виданнях.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначатися за допомогою якісних критеріїв і трансформується його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ
з навчальної дисципліни
«Методологія та методика науково-педагогічних
досліджень»

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Поняття про науку.
2. Наукова комунікація. Наукова школа.
3. Науково-дослідницька діяльність студентів.
4. Підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів.
5. Організація творчої діяльності.
6. Психологія наукової творчості.
7. Академічна доброчесність дослідника: сутність та значення у дослідженні.
8. Принципи академічної доброчесності.
9. Роль академічної доброчесності для розвитку науки.
10. Робочий день науковця.
11. Робоче місце науковця.
12. Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності.
13. Академічне мовлення дослідника (ділове спілкування, листування, розмова по телефону).
14. Особистий архів (бібліотека) здобувача.
15. Методологія дослідження.
16. Фундаментальна або філософська методологія.
17. Загальнонаукова методологія.
18. Конкретно-наукова методологія.
19. Наукові методи і техніка дослідження.
20. Використання методів наукового пізнання.
21. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень.
22. Методи теоретичних досліджень.
23. Застосування логічних законів і правил у наукових дослідженнях
24. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
25. Основні вимоги до наукових статей.

26. Особливості підготовки тез наукової конференції.
27. Методика підготовки та оформлення публікації, техніка написання тексту.
28. Основні вимоги до підготовки повідомлень про результати наукових досліджень.
29. Етапи педагогічного дослідження.
30. Розробка програми дослідження.
31. Характеристика окремих видів дослідження.
32. Спостереження: сутність та основні види й методика проведення.
33. Опитування: сутність та основні види й методика проведення.
34. Експеримент: сутність та основні види.
35. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.
36. Підсистема інформації про об'єкт дослідження.
37. Пошук вторинної документної інформації з теми.
38. Аналіз наукової літератури з теми.
39. Отримання та аналіз первинної інформації.
40. Формування вибіркової сукупності.
41. Підготовка даних до обробки.
42. Методика обробки отриманої інформації.
43. Ручна обробка інформації.
44. Введення інформації та її обробка засобами комп'ютерних систем.
45. Аналіз та інтерпретація одержаних даних.
46. Форма звітності про педагогічне дослідження.
47. Магістерська робота: загальна характеристика.
48. Послідовність виконання магістерської роботи.
49. Підготовчий етап роботи над магістерською роботою.
50. Робота над текстом магістерської роботи.
51. Заключний етап роботи над магістерським дослідженням.
52. Загальні вимоги до магістерської роботи.
53. Структура магістерської роботи.
54. Зміст наукового дослідження.
55. Вступ, його композиція.
56. Актуальність дослідження.
57. Мета і задачі дослідження.
58. Об'єкт і предмет дослідження.

59. Наукова новизна одержаних результатів.
60. Практичне значення отриманих результатів.
61. Апробація результатів дослідження.
62. Основна частина магістерської роботи.
63. Висновки.
64. Список використаних джерел.
65. Додатки.
66. Мова і стиль магістерської роботи.
67. Загальні вимоги до оформлення магістерської роботи.
68. Нумерування сторінок.
69. Подання текстового матеріалу.
70. Посилання на джерела.
71. Ілюстрації та вимоги до їх розміщення у науковій роботі.
72. Таблиці та формули.
73. Складання списку використаних джерел.
74. Оформлення додатків магістерської роботи
75. Підготовка до захисту магістерської роботи.
76. Підготовка виступу.
77. Виготовлення наочності за результатами дослідження.
78. Рецензування магістерської роботи.
79. Процедура прилюдного захисту магістерської роботи.

ТЕСТИ
для поточного контролю
з навчальної дисципліни
«Методологія та методика науково-педагогічних
досліджень»

Тести з теми: «Наука як сфера людської діяльності.
Специфіка науково-дослідницької діяльності у ЗВО»

1. Наукова гіпотеза – це:

А) це форма наукового пізнання, яка відображає зв'язки закономірності та властивості дійсності або мету її перетворення;

Б) це опис явищ і подій, даних суб'єкту в досвіді, виконання з дотриманням належних процедур у конкретній знаковій системі, що гарантують достовірність та об'єктивність відображення дійсності;

В) це форма та засіб наукового пізнання, за допомогою якої формується один із можливих варіантів вирішення проблеми, істинність якої не встановлена;

Г) це форма і засіб наукового пізнання, яка є єдністю двох змістовних елементів: знання про незнання та і передбачення можливості наукового відкриття.

2. Наука характеризується наступними ознаками:

А) наявністю систематизованого знання (наукових теорій та ідей, концепцій та законів, принципів та закономірностей, гіпотез та фактів, основних понять);

Б) наявністю наукової проблеми, об'єкта і предмета дослідження;

В) теоретичними знаннями та практичною значущістю процесу чи явища, що вивчається;

Г) всі відповіді вірні

3. Особа, що генерує ідею або добирає та опрацьовує наукову інформацію, передаючи її:

А) комунікант;

Б) комунікат;

- В) канал зв'язку;
- Г) реципієнта.

4. Дайте визначення неформальної наукової комунікації:

А) комунікація між комунікантом та реципієнтом через особисті контакти, зустрічі, бесіди, телефонні розмови тощо;

Б) обмін науковою інформацією за допомогою спеціально створених структур для генерації, обробка та поширення наукового знання;

В) опосередкована комунікація (науковим документом), в основі чого – обмін документованою інформацією (ідеями, повідомленнями, знаннями).

5. Вкажіть, які п'ять основних елементів виділяють у науковій комунікації.

А) комунікант, комунікат, канал, реципієнт, зворотній зв'язок;

Б) комунікат, реципієнт, метод, прямий зв'язок, дія;

В) дія, канал, спосіб, ідея, повідомлення.

6. У діяльності наукової школи реалізуються такі основні функції:

А) дослідження і навчання, комунікації, відтворення;

Б) дослідження, обмін, передача;

В) поширення, комунікація, розробка.

7. Доповніть твердження наукове пізнання це ...

А) певний спосіб отримання наукової інформації;

Б) дослідження, що характеризується своїми особливими цілями та завданнями, методами отримання і перевірки нових знань;

В) процес руху людської думки від незнання до знання.

8. Абсолютне знання – це:

А) знання, адекватне відображення дійсності, що вирізняється певною неповнотою збігу образу з об'єктом;

Б) знання, які відтворюють узагальнені поняття та факти, засвоєнні впродовж навчання;

В) вичерпне та повне відтворення узагальнених уявлень про об'єкт, забезпечене абсолютним збігом образу з об'єктом.

9. Учений, який відповідно до трудового договору та за основним місцем роботи професійно займається науковою, науково-педагогічною або науково-технічною діяльністю та має відповідну кваліфікацію:

- А) вчений;
- Б) науковець;
- В) дослідник;
- Г) науковий працівник.

10. Розумова операція, що слугує виведенню судження, на основі заданих суджень, і яке пов'язане з вихідним:

- А) умовивід;
- Б) судження;
- В) закон;
- Г) теорія;
- Д) гіпотеза.

Тести з теми: «Психологічні основи наукової творчості. Академічна доброчесність дослідника»

1. Творчість у науковій діяльності — це:

а) наукове виробництво, яке передбачає плановість в роботі;

- б) виконання роботи за індивідуальним планом;
- в) використання новітніх технологій у науковій роботі;
- г) всі відповіді вірні.

2. До елементів самоорганізації не належить:

а) організація робочого місця із забезпеченням оптимальних умов для високопродуктивної праці;

б) додержання дисципліни праці;

в) послідовність у накопиченні знань протягом творчого життя;

г) опрацювання та систематизація наукових робіт колег.

3. Робоче місце науковця :

а) забезпечення освітніми технологіями;

б)оснащення науковця всім необхідним відповідно до характеру роботи;

в) забезпечення посібниками та підручниками;

г)вірної відповіді немає.

4. Монітор повинен знаходитись навпроти вчителя на відстані:

а)20 см;

б)30 см;

в)40 см;

г)50 см.

5. Ділове спілкування – це:

а) процес встановлення і розвитку контактів між людьми, що виникає з потреби їх спільної діяльності;

б) процес передачі та засвоєння знань побутового призначення;

в)процес спілкування двох або більше осіб;

г)правильної відповіді немає.

6. Умовами ділового спілкування є:

а)характер і зміст інформації досить жорстко регламентовані;

б)предметом ділового спілкування виступає діяльність організації: управлінська, виробнича, економічна, наукова, технічна і ін.;

в) інформація в діловому спілкуванні має бути офіційною;

г)всі відповіді вірні.

7. Ділова бесіда складається з:

а)пояснення співрозмовникові сутності справи;

б)завершальні слова і слова прощання;

в)взаємне вітання;

г)всі відповіді вірні.

8. Регламент ділової телефонної розмови обмежує тривалість в :

а)5-6 хв;

б)1-3 хв;

в)7-9 хв;

г)вірної відповіді немає.

9. Найсприятливішим часом для виконання творчих чи складних завдань є час:

- а) з 8-ї години до 10-ї години;
- б) з 12-ї години до 14-ї години;
- в) з 14-ї години до 16-ї години;
- г) з 10-ї години до 12-ї години

10. Ефективність розумової праці залежить від таких чинників:

- а) інтелектуальних здібностей, особливостей сили волі;
- б) стану здоров'я науковця, стану зовнішнього середовища;
- в) організації робочого місця, режиму роботи й відпочинку;
- г) всі відповіді вірні.

Тести з теми: «Методологія та методи наукових досліджень»

1. Абстрагування (від лат. відволікати) це –

- а) логічний прийом, в процесі якого уявно виділяємо істотні властивості об'єктів, та відокремлюємо їх від неістотних;
- б) процес вичленювання якої-небудь ознаки об'єкта;
- в) набір мислинневих операцій, що визначає їхню послідовність;
- г) методологічна характеристика дослідження.

2. Методика (грец. methodike) це -

- а) сукупність приватних прийомів, засобів, процедур, що дозволяють застосовувати той чи інший метод до даної специфічної предметної області;
- б) непараметричний метод, що використовується для перевірки гіпотез про вірогідність різниці середніх при аналізі кількісних даних у популяціях з нормальним розподілом;
- в) міркування дослідника про застосовані їм способи наукового пізнання.

3. Науковий пошук це –

А) вид наукового дослідження, результатом якого є принципово нові висновки, що мають значення наукових відкриттів, закономірностей;

Б) пошук наукової інформації;

В) вид спостереження;

Г) величина, керована експериментатором.

4. Завдання дослідження це –

А) структурна характеристика дослідження;

Б) об'єктивно існуючий зв'язок між елементами дослідження;

В) перелік припущень, висунутих в дослідженні;

Г) це етапи, які необхідно виконати, щоб досягти мети дослідження;

Д) правильна відповідь відсутня.

5. Система знань про керівні положення педагогічної теорії, про принципи підходу до розгляду педагогічних явищ і методах їх дослідження, а також шляхи впровадження здобутих знань в практику навчання, виховання та освіти:

А) методологія;

Б) методологія педагогіки;

В) часткова методологія;

Г) методика.

6. Судження: «Все фізичні тіла притягуються одне до одного із силою, прямопропорційною добутку їх мас і обернено пропорційною квадрату відстаней між ними »- це

...

А) опис;

Б) гіпотеза;

В) науковий факт;

Г) закон.

7. Обмежений аспект сфери пошуку всередині об'єкта; процеси протікання або реалізації досліджуваних явищ, сукупність елементів, зв'язків, відносин –це:

А) об'єкт дослідження;

Б) предмет дослідження;

В) проблема.

8. Передбачувана відповідь на питання, що виникає, розроблена на основі всебічного вивчення теоретичного і практичного стану проблеми:

- А) мета дослідження;
- Б) гіпотеза дослідження;
- В) висновки дослідження.

9. На цьому рівні педагогічного дослідження встановлюються нові

наукові факти і виводяться емпіричні закономірності; відбувається

накопичення, відбір, зіставлення, аналіз і синтез, проводиться

кількісна та якісна обробка отриманих в ході практичного

дослідження педагогічних фактів – це:

- А) емпіричний рівень;
- Б) теоретичний рівень;
- В) методологічний рівень.

10. Узагальнення це -

А) Логічний процес, який передбачає перехід від окремих фактів, подій до ототожнення їх;

Б) розумова дія, в основі якої – одержання висновку;

В) побудова логічних зв'язків.

Тести з теми: «Робота над підготовкою публікацій, рефератів і доповідей»

1. Тези – це

А) невеликий публічний виступ відповідно до наукової теми;

Б) короткий зміст Вашої доповіді, який друкується в збірниках праць за підсумками конференції;

В) вид наукової публікації, в якій представлені результати дослідження.

2. Опублікований текст за результатами

наукового дослідження, в якому міститься аналіз певної наукової проблеми, результати та висновки дослідження:

- А) публікація;
- Б) стаття;
- В) виступ;
- Г) доповідь ;
- Д) тези.

3. Стаття – це..

А) невеликий публічний виступ відповідно до наукової теми або розгорнута публікація, з доповненим ілюстративним матеріалом;

Б) публічне повідомлення, розгорнутий виклад певної наукової проблеми (теми, питання);

В) вид публікації, в якому міститься виклад проміжних/кінцевих результатів наукового дослідження, висвітлюється конкретне питання за темою.

4. Оберіть вид наукового видання, яке описується як «науково-книжкове видання повного дослідження однієї проблеми або теми, що належить одному чи кільком авторам»:

- А) автореферат дисертації;
- Б) монографія;
- В) збірник наукових праць;
- Г) препринт.

5. Препринт – це:

А) матеріали дослідження, виконані у науковій установі чи освітньому закладі;

Б) брошура автореферату дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня;

В) наукове видання (зазвичай невеликого обсягу), присвячене будь-якій темі, яке видається до публікації статті чи повноцінної монографії;

Г) публікація повного дослідження однієї проблеми або теми.

6. Публічне розгорнуте повідомлення або виклад певної наукової проблеми – це:

- А) реферат;
- Б) стаття;
- В) доповідь;
- Г) публікація;

Д) тези.

7. Оберіть правильну послідовність оформлення тексту статті:

А) назва статті, прізвище автора(ів), з вказанням додаткових відомостей (за вимогами видання: посада, місце роботи, місто, електронна пошта), основний виклад матеріалу, література;

Б) УДК, назва статті, прізвище автора(ів), з вказанням додаткових відомостей (за вимогами видання: посада, місце роботи, місто, електронна пошта), анотація, основний виклад матеріалу, література;

В) УДК, назва статті, прізвище автора(ів), основний виклад матеріалу, література, анотація, електронна адреса.

8. Науковий звіт – це...

А) невеликий публічний виступ відповідно до наукової теми або розгорнута публікація, з доповненим ілюстративним матеріалом;

Б) науковий документ, в якому описується методика та хід дослідження, результати та висновки, отримані під час науково-дослідної чи конструктивно-експериментальної роботи;

В) публічне повідомлення, розгорнутий виклад певної наукової проблеми (теми, питання)

Г) короткий зміст Вашої доповіді, який друкується в збірниках праць за підсумками конференції.

9. Реферат – це...

А) короткий виклад (письмова чи усна форма) певної інформації, що вивчалися дослідником;

Б) публікація повного дослідження однієї проблеми або теми;

В) вид наукової публікації, що висвітлює кінцеві/проміжні результати дослідження, пріоритетні напрямки розробок дослідження.

10. Обліково-видавничий аркуш – це:

А) одиниця обліку друкованого твору, що становить 40 тис. друкованих знаків прозового тексту (розділові знаки та пропуски не враховуються);

Б) облікова одиниця друкованого твору, що використовується для обрахунку друкованих праць;

В) одиниця обліку друкованого твору, що становить 40 тис. друкованих знаків прозового тексту (враховуючи розділові знаки та пропуски), 700 рядкам віршованого тексту, або 3 тис. см² рекламного або ілюстрованого тексту;

Г) правильної відповіді немає.

Тести з теми: «Організація та проведення педагогічних досліджень»

1. Слово «метод» походить від грецького «methodos», що означає:

А) шлях дослідження, теорія, вчення;

Б) об'єктивна істинність;

В) методологія, організація дослідження;

Г) здатність до передбачення;

Д) обґрунтованість, системність, точність.

2. Пізнання дійсності, що ґрунтується на безпосередньому сприйнятті процесів, явищ, об'єктів за допомогою органів чуття, без втручання дослідника – метод називається:

А) вимірювання,

Б) порівняння,

В) експеримент,

Г) спостереження,

Д) абстрагування.

3. Пізнання дійсності шляхом науково організованого досліду, ініціювання процесів, явищ дослідником – цей метод називається:

А) спостереження,

Б) порівняння,

В) вимірювання,

Г) абстрагування,

Д) експеримент.

4. Метод збору інформації, що ґрунтується на вербальній взаємодії між інтерв'юером і респондентом, з метою отримання даних, які цікавлять дослідника:

- А) анкетування;
- Б) інтерв'ю;
- В) опитування;
- Г) тестування.

5. Види експерименту:

- А) спостереження,
- Б) лабораторний, природний,
- В) вимірювання,
- Г) лабораторний.

6. Валідність - це ...

- А) об'єктивність експерименту;
- Б) контрольованість експерименту;
- В) ступінь збереження структури експерименту в процесі його проведення.

7. Процедура відбору підмножини елементів генеральної сукупності, що дозволяє робити висновки про все безлічі елементів називається:

- А) технікою;
- Б) методикою;
- В) вибіркою;
- Г) верифікацією.

8. Властивість вибірки відобразити характеристики досліджуваної генеральної сукупності:

- А) валідність;
- Б) верифікація;
- В) інтерпретація;
- Г) репрезентативність.

9. Метод, при якому суворо дотримується принцип рівності шансів потрапляння у вибірку для всіх одиниць досліджуваної сукупності, називається вибіркою:

- А) серійною;
- Б) багатоступінчастою;
- В) пропорційною;
- Г) випадковою.

10. Критерій Стьюдента призначений для:

- А) виявлення достовірності відмінностей між двома або більше рядами значень;
- Б) формування вибіркової сукупності;

- В) перевірки валідності експерименту;
- Г) опису констатувального етапу дослідження.

Тести з теми: «Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження студентів у ЗВО», «Вимоги до змісту і структури магістерської роботи»

1. Сукупність його базових структурних компонентів і параметрів:

- А) актуальність дослідження
- Б) науковий апарат дослідження
- В) завдання дослідження
- Г) методи дослідження

2. Змістовно визначає, що підлягає цілеспрямованому дослідженню:

- А) тема дослідження
- Б) актуальність дослідження
- В) предмет дослідження
- Г) науковий апарат дослідження

3. Обґрунтована думка про значимість дослідження для педагогічної науки чи практики на сучасному етапі:

- А) мета дослідження
- Б) завдання дослідження
- В) гіпотеза дослідження
- Г) актуальність дослідження

4. Об'єкт дослідження – це:

А) це такий елемент об'єкта, який включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, які вивчаються дослідником з певною метою в конкретних умовах;

Б) частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає частиною практичної і теоретичної діяльності людини, яка здійснює дослідження;

В) це лише ті суттєві зв'язки, відношення, процеси, які підлягають вивченню (безпосередньому) у даній роботі, тобто це лише конкретна частина об'єкта яку необхідно дослідити;

Г) правильної відповіді немає.

5. Як співвідносяться об'єкт і предмет дослідження:

- А) не пов'язані один з одним;
- Б) об'єкт містить в собі предмет дослідження;
- В) об'єкт входить до складу предмета дослідження.

6. Своярідні кроки здійснення дослідження, тобто конкретизація мети:

- А) методи дослідження
- Б) завдання дослідження
- В) науковий апарат дослідження
- Г) актуальність дослідження

7. Обґрунтоване твердження про загальні результати пошуку:

- А) актуальність дослідження
- Б) гіпотеза дослідження
- В) мета дослідження
- Г) наукова проблема

8. Усвідомлена суперечність між запитами практики і обмеженими можливостями теорії, яка не дає можливості їх задовольнити – це...

- А) гіпотеза дослідження
- Б) актуальність дослідження
- В) наукова проблема
- Г) мета дослідження

9. Способи, прийоми, процедури та операції теоретичного та емпіричного пізнання, що є знаряддям отримання наукових фактів.

- А) актуальність дослідження
- Б) завдання дослідження
- В) предмет дослідження
- Г) методи дослідження

10. Елемент об'єкта, який включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, які вивчаються дослідником з певною метою в конкретних умовах.

- А) гіпотеза дослідження
- Б) наукова проблема
- В) завдання дослідження
- Г) предмет дослідження

11. Наукове припущення, яке висунуте для пояснення якого-небудь явища і вимагає теоретичного обґрунтування та перевірки для його доведення.

- А) наукова проблема
- Б) актуальність дослідження
- В) мета дослідження
- Г) гіпотеза дослідження

12. До експериментальних методів дослідження належить:

- А) реєстрація, ранжування, визначення коефіцієнту кореляції;
- Б) анкетування, бесіда, інтерв'ю, спостереження, тестування;
- В) констатуючий, формуючий, контрольний експерименти; лінійний або паралельний експеримент;
- Г) ретроспективний і системно-структурний аналіз, порівняння, узагальнення, класифікація, систематизація, моделювання, аналітико-синтетичний розгляд (вивчення) творів.

13. До теоретичних методів дослідження належить:

- А) констатуючий, формуючий, контрольний експерименти; лінійний або паралельний експеримент;
- Б) ретроспективний і системно-структурний аналіз, порівняння, узагальнення, класифікація, систематизація, моделювання, аналітико-синтетичний розгляд (вивчення) творів;
- В) анкетування, бесіда, інтерв'ю, спостереження, тестування;
- Г) реєстрація, ранжування, визначення коефіцієнту кореляції.

14. Встановіть відповідність

А) Вступ	1) Містить додаткові матеріали
Б) Основна частина	2) Розкриває стан та актуальність дослідження, науковий апарат дослідження
В) Висновки	3) Містить перелік джерел, використаних під час написання наукової роботи

Г) Список джерел	4) Розкриває основні результати дослідження та перспективи подальших розвідок
Д) Додатки	5) Розкриває зміст дослідження, опис теоретичних та практичних аспектів дослідження, містить розробки, рекомендації, опис результатів експериментальної роботи

Тести з теми: «Оформлення магістерської роботи»

1. Вимоги до оформлення таблиць у магістерській роботі:

А) повинна мати назву і номер, які вказуються перед таблицею;

Б) розміщується тільки в основному тексті та підписується після таблиці;

В) наводиться тільки в додатках.

2. Нумерація сторінок проставляється на аркуші:

А) арабськими цифрами зверху посередині

Б) арабськими цифрами зверху справа

В) римськими цифрами знизу посередині

3. Вимоги до оформлення ілюстрацій:

А) позначають словом «Мал.»(перед ілюстрацією) і нумерують послідовно в межах всієї роботи;

Б) позначають словом «Рис.»(під ілюстрацією) і нумерують послідовно в межах розділу;

В) позначаються і нумеруються разом з таблицями в усьому тексті роботи.

4. Для наукового тексту характерні:

А) цілісність і зв'язність

Б) смислова закінченість, цілісність і зв'язність, тут домінують міркування, мета яких - доказ істин, виявлених в результаті дослідження

В) стислість

Г) смислова закінченість

5. Цитати повинні відповідати:

- А) змісту джерела;
- Б) меті дослідження;
- В) завданням наукової роботи;
- Г) джерелу з обов'язковим посиланням на нього і дотриманням вимог бібліографічних стандартів.

6. Заголовки структурних частин магістерської роботи (зміст, вступ, розділ, додатки, список використаних джерел) друкують:

- А) з великої літери по лівому краю;
- Б) великими літерами симетрично до набору;
- В) звичайним текстом.

7. Діаграма - :

- А) це графічне зображення.
- Б) це частина наукової праці.
- В) це креслення
- Г) креслення, що наочно показує співвідношення між різними величинами, графічне зображення їх залежності.

8. Не входить в обсяг дослідницької роботи:

- А) вступ;
- Б) титульний аркуш;
- В) додатки;
- Г) зміст.

9. Додатки є частиною тексту і..:

- А) мають додаткове значення, для більш повного висвітлення теми;
- Б) розміщуються в кінці видання.
- В) розміщуються на початку видання.
- Г) розмічаються в кінці кожного розділу.
- Д) містять цікаві факти.

10. Вимоги до оформлення додатків:

- А) додатки слід послідовно нумерувати арабськими цифрами;
- Б) додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки;
- В) додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ь.

Тести з теми «Порядок захисту магістерської роботи»

1. Перший етап магістерського дослідження є:

- А) розробка мети та завдань дослідження;
- Б) написання наукової статті;
- В) складання плану дослідження;
- Г) обґрунтування теми.

2. Обов'язок наукового керівника магістранта:

- А) допомога під час захисту наукової роботи;
- Б) надання допомоги в обранні теми, розробленні плану дослідження, доборі інформаційних джерел тощо;
- В) допомога у написанні розділів роботи;
- Г) виконання дослідження.

3. Рецензія -

- А) висновок про виконання дослідження;
- Б) узагальнення;
- В) критичний розбір і оцінка, відгук на рукописи творів перед їх публікацією або після виходу їх у світ, перед захистом дослідження.

4. При оцінці новизни дослідження використовуються такі характеристики:

- А) результати; рівень новизни результату; змістовність викладу результату;
- Б) висновки;
- В) рівень новизни результату;
- Г) змістовність опису результатів дослідження.

5. Відгук наукового керівника наукового дослідження пишеться з урахуванням:

- А) ступеня самостійності у виконанні дослідження;
- Б) актуальності теми дослідження;
- В) новизни та оригінальності, використання літератури, логічності, послідовності;
- Г) усі відповіді правильні.

6. Головні критерії оцінювання магістерського дослідження:

- А) самостійність та значущість;
- Б) теоретичний рівень роботи;
- В) актуальність та новизна;

Г) всі відповіді правильні.

7. Оберіть правильну послідовність процедури захисту магістерського дослідження:

А) доповідь магістранта, відгук наукового керівника або його виступ запитання членів комісії до студента, відповіді на запитання, заключне слово магістранта, , рецензія;

Б) доповідь магістранта, відгук наукового керівника або його виступ, рецензія, заключне слово магістранта, запитання членів комісії до студента, відповіді на запитання, рішення комісії про оцінку роботи;

В) доповідь магістранта, запитання членів комісії до студента, відповіді на запитання, заключне слово магістранта, відгук наукового керівника або його виступ, рецензія, рішення комісії про оцінку роботи;

Г) правильна відповідь відсутня.

8. Захист магістерського дослідження відбувається:

А) на засіданні випускової кафедри;

Б) на засіданні Ради факультету;

В) на засіданні екзаменаційної комісії.

9. Публічний виступ варто розпочинати:

А) з короткого змісту того, про що Ви збираєтеся говорити;

Б) з короткого звернення до аудиторії, з подальшою короткою паузою;

В) з чого-небудь несподіваного, щоб привернути увагу аудиторії;

Г) з вибачення за Ваші навички публічного виступу.

10. Композиційна побудова публічної промови:

А) основна частина, закінчення, висновки;

Б) вступ, основна частина, висновки;

В) зачин, розповідь, висновки;

Г) промова, висновки.

ТЕСТИ

для підсумкового контролю
з навчальної дисципліни

*«Методологія та методика науково-педагогічних
досліджень»*

1. Що Ви розумієте під поняттям «наука»?

- А) система знань, що постійно змінюється;
- Б) об'єктивна форма суспільної свідомості;
- В) процес пізнання у певній галузі різних закономірностей;
- Г) система знань об'єктивних законів природи, суспільства та мислення, що у результаті діяльності людей перетворюються у продуктивну силу суспільства.

2. Предметом науки є:

- А) існуючі форми мислення;
- Б) матеріальні об'єкти дійсності;
- В) особливості відображення матерії у свідомості людей;
- Г) рух матерії у свідомості людей.

3. Як ви розумієте поняття «знання»:

- А) результати пізнання дійсності, які перевірені на практиці;
- Б) продукти наукової діяльності;
- В) результати теоретичної діяльності людей;
- Г) результати практичної діяльності людей.

4. Що таке «наукове пізнання»:

- А) процес наукового дослідження, що має свою методологію, завдання та результати;
- Б) продукти наукової діяльності;
- В) процес теоретичної діяльності людей у процесі;
- Г) методи та методика практичної діяльності людей.

5. Відносне знання – це:

- А) знання, що відноситься до певної галузі;

Б) знання, що є відображенням дійсності, однак має певну неповноту опису об'єкта ;

В) знання, що є результатом теоретичної чи практичної діяльності людей у процесі;

Г) знання про об'єкт, що в повній мірі визначає його.

6. Абсолютне знання – це:

А) знання, що абсолютизує процес чи явище;

Б) знання, що є відображенням дійсності, що є об'єктивним, повним, точним описом об'єкта ;

В) знання, що є результатом діяльності людей у процесі вивчення об'єкта;

Г) знання про об'єкт, що в неповній, неточній мірі визначає його.

7. Визначте основну функцію науки як виду діяльності:

А) вивчення процесів чи явищ на основі практики;

Б) теоретичне вивчення процесів чи явищ дійсності;

В) пізнання об'єктивної дійсності шляхом від споглядання до абстрактного мислення та перевірки на практиці ;

Г) участь у науково-практичних конференціях для висвітлення результатів досліджень.

8. Визначте основні характерні ознаки наукової діяльності:

А) вивчення та систематизація знань;

Б) наявність наукової проблеми, об'єкта, предмета і методів дослідження;

В) наявність практичної значущості результатів дослідження;

Г) усі відповіді вірні.

9. Науково-дослідницька робота студентів – це:

А) діяльність студента у процесі навчання у ЗВО;

Б) процес наукового дослідження шляхом визначення наукового апарату, планування дослідження, його організації, аналізу результатів та їх презентація;

- В) робота студентів у наукових організаціях;
- Г) участь студентів у наукових заходах у процесі навчання.

10. Основними формами підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів є:

- А) професійна підготовка у процесі навчання у ЗВО;
- Б) аспірантура;
- В) докторантура;
- Г) аспірантура та докторантура.

11. Результатами науково-дослідної роботи студентів є:

- А) тези /матеріали конференцій та наукові статті;
- Б) кваліфікаційна робота (магістерська);
- В) реферати, виступи на наукових заходах ;
- Г) усі відповіді вірні.

12. До наукових ступенів належать:

- А) доктор філософії (кандидат наук), доктор наук;
- Б) науковий співробітник, старший науковий співробітник;
- В) доцент, професор ;
- Г) магістр.

13. До вчених звань належать:

- А) доктор філософії (кандидат наук), доктор наук;
- Б) науковий співробітник, старший науковий співробітник ;
- В) доцент, професор;
- Г) магістр.

14. Наукова школа – це:

- А) сукупність наукових працівників у ЗВО;
- Б) неформальний творчий колектив дослідників різних поколінь, що працюють над однією науковою проблемою, об'єднаних спільною програмою її розвитку та які здійснюють дослідження під керівництвом наукового лідера;
- В) наукові співробітники у наукових організаціях;

Г) викладачі та студенти, що беруть участь у наукових заходах.

15. Назвіть основні ознаки наукової школи:

- А) діяльність під керівництвом наукового лідера;
- Б) неформальний творчий колектив дослідників різних поколінь;
- В) робота над однією науковою проблемою, об'єднаних спільною програмою її розвитку;
- Г) усі відповіді вірні.

16. Визначте якими ознаками визначається наукова творчість:

- А) творчий підхід до аналізу предмету дослідження;
- Б) власні міркування щодо пояснення результатів дослідження;
- В) дотримання основних вимог у процесі дослідження;
- Г) розробка власної методики дослідження.

17. Визначте, хто є суб'єктами науково-дослідницької діяльності

- А) наукові та науково-педагогічні працівники;
- Б) студенти;
- В) аспіранти та докторанти;
- Г) усі відповіді вірні.

18. Дайте визначення методології науки:

- А) науковий підхід у дослідженні;
- Б) наука про організацію дослідницької роботи;
- В) сукупність методів вивчення теми;
- Г) учення про науковий метод пізнання чи їх сукупність, використання яких базується на наукових підходах до аналізу явищ дійсності.

19. Основним функціями методології є:

- А) визначення основних способів (методів) наукового вивчення ;

Б) забезпечує всебічність та точність результатів дослідження;

В) розвиток нових наукових знань;

Г) планування дослідження.

20. Назвіть рівні методології :

А) фундаментальна (філософська) методологія, загальнонаукова методологія, частково-наукова методологія ;

Б) пошуковий, дослідницький, творчий;

В) фундаментальна методологія; предметна методологія;

Г) часткова методологія та загальна методологія.

21. Що ви розумієте під «методом дослідження»:

А) спосіб пізнання / дослідження явищ дійсності шляхом теоретичної чи емпіричної діяльності;

Б) спосіб навчання студентів здійснювати дослідження;

В) шлях до досягнення мети;

Г) система роботи над темою дослідження.

22. Яке із визначень правильно розкриває поняття «методика дослідження»:

А) сукупність методів дослідження, що є взаємопов'язаними і використовуються для досягнення мети щодо вивчення предмета дослідження;

Б) система роботи дослідника над темою;

В) система методів обґрунтування гіпотези;

Г) сукупність шляхів роботи над темою дослідження.

23. Що Ви розумієте під поняттям «наукове дослідження»:

А) цілісне обґрунтування певних явищ та процесів;

Б) система роботи дослідника над темою;

В) цілеспрямована вивчення дослідником певного явища/процесу та аналіз його змін під впливом різних факторів.

24. Які із запропонованих ознак належать до характеристики наукового дослідження:

А) актуальність;

- Б) послідовність та спланованість;
- В) об'єктивність та доказовість;
- Г) точність та відтворюваність;
- Д) реальність та визначеність.

25. Що Ви розумієте під поняттям «об'єкт дослідження»:

- А) галузь знань;
- Б) навколишня дійсність, яка актуальна на сучасному етапі;
- В) частинка навколишньої дійсності, на яку спрямована теоретична чи практична діяльність дослідника у процесі його вивчення.

26. Що Ви розумієте під поняттям «предмет дослідження»:

- А) явища дійсності, що обрані для пізнання;
- Б) елемент об'єкта (процес чи явище), який підлягає вивченню у процесі дослідження;
- В) процес чи явище, на який спрямована теоретична чи практична діяльність людини.

27. Що Ви розумієте під поняттям «предмет дослідження»:

- А) явища дійсності, що обрані для пізнання;
- Б) елемент об'єкта (процес чи явище), який підлягає вивченню у процесі дослідження;
- В) процес чи явище, на який спрямована теоретична чи практична діяльність людини.

28. Що Ви розумієте під поняттям «мета дослідження»:

- А) шлях досягнення чогось;
- Б) це сформульоване твердження про загальні результати наукового пошуку;
- В) процес досягнення наукового результату.

29. Що Ви розумієте під поняттям «гіпотеза дослідження»:

А) припущення про те, що являє собою частину об'єктивної реальності;

Б) гіпотетичне наукове припущення про результати наукового пошуку, які необхідно довести;

В) шлях отримання наукового результату.

30 Які види гіпотези можуть бути у дослідженні:

А) однофакторна і багатофакторна;

Б) проста і складна ;

В) емпірична та фундаментальна.

31. Що Ви розумієте під поняттям «завдання дослідження»:

А) частинка мети, що досягається;

Б) своєрідні кроки досягнення загальної мети у процесі дослідження;

В) заплановані дії науковця.

32. Оберіть методи емпіричного дослідження:

А) спостереження;

Б) експеримент;

В) анкетування;

Г) тестування;

Д) моделювання.

33. Оберіть методи теоретичного дослідження:

А) аналіз та синтез;

Б) кількісно-якісний аналіз;

В) моделювання;

Г) тестування;

Д) систематизація та узагальнення.

34. Розкладіть у правильному порядку етапи дослідження:

А) формулювання мети та завдань дослідження;

Б) обґрунтування висновків дослідження;

В) кількісно-якісний аналіз отриманих даних;

Г) формулювання гіпотези дослідження;

- Д) обрання методів дослідження та їх реалізація для збору інформації на теоретичному та емпіричному рівні;
- Е) визначення проблеми й теми дослідження;
- Є) вибір об'єкта і предмета дослідження.

35. В якому порядку повинні бути розміщені елементи вступу магістерської роботи:

- А) об'єкт дослідження;
- Б) стан дослідження проблеми;
- В) актуальність теми;
- Г) методи дослідження;
- Д) гіпотеза дослідження ;
- Е) мета дослідження;
- Є) теоретичне та практичне значення дослідження;
- Ж) предмет дослідження;
- З) завдання дослідження.

36. Встановіть відповідність:

А) експеримент - це	А) процес встановлення подібності та відмінності процесів чи явищ дійсності
Б) спостереження - це	Б) вивчення впливу факторів на процес чи явище в спеціально створених умовах
В) порівняння - це	В) процедура, за допомогою якої вивчається співвідношення між незалежними змінними
Г) кореляційний аналіз - це	Г) засіб отримання інформації про явище чи процес способом зорового його сприйняття

37. Визначте якому порядку повинні бути розміщені елементи вступу магістерської роботи:

- А) об'єкт дослідження;
- Б) стан дослідження проблеми;

- В) актуальність теми;
- Г) методи дослідження;
- Д) гіпотеза дослідження;
- Е) мета дослідження;
- Є) теоретичне та практичне значення дослідження;
- Ж) предмет дослідження;
- З) завдання дослідження.

38. Виберіть критерії вибору теми наукового дослідження:

- А) актуальність теми на сучасному етапі;
- Б) наявність подібної теми;
- В) відповідність теми дослідження профілю підготовки студента;
- Г) наявність достатньої кількості літератури з теми;
- Д) перспективність теми дослідження.

39. Встановіть відповідність:

А) наукова ідея - це	А) наукове припущення, яке потребує доведення
Б) гіпотеза - це	Б) думка, за якої при встановленні зв'язку між поняттями щось стверджується, або заперечується
В) судження - це	В) інтуїтивне пояснення явища чи процесу без проміжної аргументації
Г) умовивід - це	Г) розумова операція, за якої з певних суджень виводиться інше судження

40. Наукове поняття – це

- А) характеристика об'єкта, що розкриває його суттєві ознаки, а також взаємозв'язки;
- Б) ознака наукового процесу чи явища;
- В) характеристика, яка притаманна кожному об'єкту;
- Г) інтегральна сукупність ознак об'єкта.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з навчальної дисципліни

«Методологія та методика наукових досліджень»

Базова література:

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень із психології: Навч. посібник – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 360 с.
2. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.
3. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
4. Науково-дослідна робота студентів і методологія педагогічних досліджень: Навчальний посібник / Укл.: Т.Д. Федірчик, А.а. Предик – Чернівці: Рута, 2004. – 72 с.
5. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів. Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Колектив авторів: М.І. Соловей, Є.С. Спіцин, К.К.Потапенко, З.М. Шалік. – К.: Ленвіт, 2004. – 143 с.
6. Тверезовська Н. Т. Методологія педагогічного дослідження [текст] : навч. посіб / Н. Т. Тверезовська. В. К. Сидоренко - К. : «Центр учбової літератури». 2013.- 440 с
7. Федірчик Т.Д., Предик А.А. Модульна технологія вивчення курсу «Основи науково-педагогічних досліджень». Частина 1. (Лекційний курс) / Т.Д.Федірчик, А.А. Предик. - Чернівці: Букрек, 2011. -152 с.
8. Федірчик Т.Д., Предик А.А. Модульна технологія вивчення курсу «Основи науково-педагогічних досліджень». Частина 2. (Семінарські заняття) / Т.Д.Федірчик, А.А. Предик. - Чернівці: Букрек, 2011. – 104 с.
9. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник для вищих навч. закладів / Г.С. Цехмістрові. К.: Слово, 2003. – 240с.

Допоміжна література:

1. Артемчук Г.І. та ін. Методика організації науково-дослідної роботи: Навчальний посібник для студентів та викладачів вузів/ Г.І. Артемчук, В. М. Курило, М.П. Кочерган. – К.: Форум, 2000. – 271с.
2. Білуха М. Наукова стаття, її зміст методика написання // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. - №2. – С. 3-4.
3. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу– К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
4. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Вид. Ліра-К. 2018. – 352 с.
5. Грінченко Г.Г. Методичні рекомендації з організації дослідження: для студентів і аспірантів / Г.Г. Грінченко; Міністерство освіти і науки України, Харківський національний університет ім. В.Н. Карабіна. – Х., 2007. – 27с.
6. Григоруk, П. М. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібник / П. М. Григоруk, Н. А. Хрущ ; ХНУ. — Київ : Кондор, 2017. — 206 с.
7. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2017. – 272 с.
8. Данильян О., Дзьобань О. Методологія наукових досліджень. Підручник. – Х.: Право. 2019. – 368 с.
9. Єріна А. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник для вищих навч. закладів / А.М. Єріна, В.Б. Захожай, Д.Л. Єрін. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 212 с.
10. Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів / Упоряд.: М.І. Панов, Ю.П. Битяк, Г.С. Гончарові та ін.; М-во освіти і науки України. – Х.: Гриф, 2003. – 335 с.
11. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / В. М. Кислий. - Суми : Університетська книга, 2011. - 224 с.
12. Кияк Б.Р. Методи, алгоритми та моделі інформаційних технологій наукового прогнозування: (гранти і пріоритети

- для фундаментальних досліджень) / Б.Р. Кияк. – К.: УкрІНТЕІ, 2008. – 172 с.
13. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів (В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв; Під наук. Ред. В.О. Дроздов. – К.: Професіонал, 2007. – 239 с.).
 14. Коломієць В.О. Як виконувати курсову роботу: Метод. посібник. для студ. вищ. пед. навч. закл. – К.: Вища шк., 2003. – 69с.
 15. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник для вищих навч. закладів / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 205 с.
 16. Маниліч М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / М. І. Маниліч, В.А. Григор'єв, Д.В. Григор'єв. – Чернівці: Букрек, 2005. – 251 с.
 17. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
 18. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
 19. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: Центр навч. літер., 2003. – 115 с.
 20. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2007. – 254 с.
 21. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень: Навч. посібник для вищих педагогічних закладів освіти / В.К. Сидоренко, В.К. Дмитренко. – К., 2000. – 260 с.
 22. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій / А. С. Філіпенко – К.: Акдемвидав, 2004. – 207 с.
 23. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник для вищих навч. закладів. К.: Знання, 2004. – 307 с.